

Handläggare:

Datum:
2015-10-28

Diarienummer:
RÅN-2014-0299

Räddningsnämnden

Rapportering av den interna kontrollplanen år 2015

Förslag till beslut

- att** godkänna rapporteringen av interna kontrollplanen 2015.
- att** ge brandchefen i uppdrag att åtgärda de eventuella brister som framkommit i rapporten och åiterrapportera resultatet till nämnden under våren 2016.

Ärendet

Räddningsnämnden har antagit en intern kontrollplan för 2015 enligt Uppsala kommuns reglemente för intern kontroll. Nämnderna ska årligen anta en plan för den interna kontrollen i vilken följande ska framgå:

- Vilka rutiner och kontrollmoment som ska följas upp.
- Omfattningen på uppföljningen.
- Vem som ansvarar för att utföra uppföljningen.
- Till vem uppföljningen ska rapporteras.
- När rapporteringen ska ske.
- Genomförd riskbedömning.

Anders Ahlström
Brandchef

Handläggare:
Mikael Lundkvist

Datum:
2015-10-28

Diarienummer:
RÅN-2014-0299

Rapportering av den interna kontrollplanen år 2015.

1 Granskningens omfattning

Enligt Uppsala kommuns internkontrollreglemente ska nämnden varje år upprätta en intern kontrollplan där det bl.a. ska framgå vad som ska granskas. För år 2015 har nämnden beslutat att följande ska granskas, rapportering finns i respektive bilaga:

- Vilka kompetenser har vi behov av inom förgebyggande verksamheten nu och inom fyra år. Går det att rekrytera andra kompetenser än de vi rekryterar idag för att tillgodose behovet. **Bilaga 1.**
- Kontrollera larmhanteringstiderna och insatstiderna på olika sorters larm under 2014. Bedöma om tiderna i varje moment är godtagbara eller ej. Föreslå vad som kan förbättras om tiderna ej är godtagbara. Särskilt se om tekniken såsom datasystem gör tiderna onödigt långa. **Bilaga 2.**
- Kontrollera insatsrapporter gjorda 2014 och se om det finns rapporter som blivit felaktigt behandlade eller om det saknas insatsrapporter. Kontrollera användarvänligheten genom intervjuer med användare. **Bilaga 3.**
- Kontrollera om det under 2014 tagits delegationsbeslut som inte rapporterats till nämnd. **Bilaga 4.**
- Kontrollera att det finns fungerande och ändamålsenliga delegationsordningar. Kontroll om befintliga delegationsordningar följs. **Bilaga 5.**
- Kontrollera löneutbetalningar till RiB-anställda under 2014 och se om det finns felaktigt utbetalda löner. Kontrollera så det finns kompletta underlag för utbetalning av RiB-löner under 2014. **Bilaga 6.**
- Kontroll om chef kan attestera behörigheter för sin personal "över sin egen behörighet" eller behörigheter på andra avdelningar. **Bilaga 7.**

Anders Ahlström
Brandchef

Handläggare:

Datum:

Diarienummer:

Kompetensförsörjning.

Svårighet att rekrytera rätt kompetens till förebyggande verksamheten, främst brandinspektörer.

Vilka kompetenser har vi behov av inom förebyggande verksamheten nu och inom fyra år. Går det att rekrytera andra kompetenser än de vi rekryterar idag för att tillgodose behovet?

Analys av behov och tillgång, intervjuer mm.

SVAR:

Internkontrollen har skett genom intervju med avdelningschefer. Söndering med andra brandförsvaret pågår. Andra kompetenser än de vi historiskt rekryterat är definitivt möjliga. Två exempel på sådana kompetenser är att utbilda SMO:are i Tillsyn A (och B), en annan att rekrytera t ex byggnadsingenjörer och internutbilda. Erfarenheter finns också av att rekrytera brandmän direkt från styrkan och utbilda.

I överskådlig tid finns dock fortfarande ett behov av att rekrytera främst befäl från utryckningsstyrkan, i och med att de kan ha delad tjänstgöring som avlösande insatsledare. Där kommer pensionsfrågan att vara av avgörande betydelse. Om inga personliga överenskommelser görs kring SAP i samband med övergång till dagtidstjänstgöring är bedömningen att det kommer att påverka rekryteringsmöjligheterna menligt.

// AF

ANDERS FRIDBORG
Biträdande Brandchef

Handläggare
Patrik Kullman

Datum
2015-09-30

Diarienummer

Intern kontroll larmhanteringstid och insatstid

Kontrollmoment

Kontrollera larmhanteringstiderna och insatstiderna på olika sorters larm under 2014. Bedöma om tiderna i varje moment är godtagbara eller ej. Föreslå vad som kan förbättras om tiderna ej är godtagbara. Särskilt se om tekniken såsom datasystem gör tiderna onödigt långa.

Metod

Intervjuer och analys av statistik.

Bakgrund

Den 1/4 -14 flyttades utalarmeringsverksamheten från Viktoria i Uppsala, till Storstockholms räddningscentral (SSRC).

Tid från mottaget larm till att insatsen påbörjas är larmhanteringstid + insatstid. Varje sekund är viktigt för att kunna hantera olyckan och minimera dess konsekvenser.

Larmhanteringstiden för räddningsinsatser består förenklat sett av tre delar:

- 1:** Någon ringer 112, SOS-operatören svarar, och kopplar upp medlyssning till åtgörare/SSRC
- 2:** SSRC:s tid för bedömning av räddningsbehov och vilken enhet som ska larmas
- 3:** Tiden från att larmoperatören trycker in knappen som aktiverar rätt enhet/station dvs uppkopplingstid för utalarmeringssystemet som ger larmsignal i högtalare eller personsökare för larmad enhet.

Hanteringstiderna hos SSRC (del 2 ovan) på prioriterade larmtyper granskas och redovisas kontinuerligt. De prioriterade larmtyperna är brand i byggnad, soteld, drunkningstillbud samt trafikolyckor. För dessa larmtyper har tiden en väsentlig betydelse. Målsättningen som gäller i SSRC är att utalarmeringen ska påbörjats inom 60 sekunder.

Insatstiden består av anspänningstid¹, som för heltidsstationer är 90 sek och för RIB-stationer är 360-420 sek, samt framköringstid.

---

¹ Tid från larm tills styrkan åker mot skadeplats

Den första mars 2015 infördes förlarm för att korta ner tiden.

”Ett förlarm används för att korta larmtiden till aktuell station. Förlarm ska betraktas som ett riktigt larm, men med mindre information tillgänglig. Mätningar hos andra brandförsvär som har förlarm har visat på stora tidsvinster. Den information som SSRC just den stunden har om händelsen visas på stationens skärmar. Det kan innebära att den exakta adressen inte finns just då eller omfattningen på händelsen” från Instruktion OI-13 Förlarm

Iakttagelse/resultat

Den totala larmhanteringstiden (del 1+2+3) för kvartal 2² 2014 låg på ca 3 minuter.

Den genomsnittliga tid som det tar för SSRC att hantera Uppsala brandförsvärs larm låg i medel på 68 sekunder på de prioriterade larmtyperna under 2014, vilket är straxt över den uttalade målsättningen på 60 sek. Under kvartal 2, dvs precis efter överkopplingen till SSRC, låg den genomsnittliga tiden på 72 sek.

Vid intervjuer med larmoperatörer och teknikansvariga i SSRC uppges Uppsala brandförsvärs utalarmeringssystemets uppkopplingstid (del 3) ta lika lång tid som de system som används av andra brandförsvär, dvs 3-4 sekunder.

Vid stickprov och kontroll av insatstiderna i Core hittades inga anmärkningsvärda tider. Den största delen av tiden består normalt av körtiden.

I den logg som förs med avvikelser på utalarmering noteras ett tillfälle under 2014 (loggen startade 1/10), där det på grund av två samtidiga larm uppstod en fördröjning på grund av att samma styrka av misstag larmades till två olika händelser. Ingen fördröjning på grund av tekniska orsaker finns noterad.

Slutsats och bedömning

I tätort, med heltidsstyrka och relativt korta framkörningstider, är larmhanteringstiden en väsentlig del av den totala tid som åtgår från att ett hjälpbehov påkallats tills hjälp anländer på skadeplatsen. Den del som SOS hanterar (del 1) verkar vara den längsta och en uppföljning av dessa tider gentemot SOS är av vikt.

Att det tar upp till en minut för en larmoperatör på SSRC för att bedöma behov och välja enhet att larma ut är rimligt (del 2). Detta med tanke på att en intervju med informationsök är nödvändigt för att lokalisera både geografisk plats och hjälpbehov. Förlarmet som införts

---

² Första kvartalet sedan flytt till SSRC, och den enda för tillfället tillgängliga larmhanteringstidsrapporten.

under 2015 minskar normalt denna tid. Det är min bedömning målsättningen med 60 sekunder hanteringstid för SSRC är en rimlig tid men att den också bör förväntas. Uppföljning av den tiden görs redan idag och den bör fortsätta.

Det finns inget som tyder på att uppkopplingstiden är längre i Uppsala brandförsvars utalarmeringssystem än andra, och tiden bedöms som kort. Störst risk för teknikrelaterade fördröjningar av enheter eller delar av enheter bedöms finnas vid dålig personsökartäckning för RIB-personal. Det finns idag några ställen med kända brister och dessa bör om möjligt hanteras.

Att fortsätta föra logg på avvikelser vid utalarmering är av vikt och denna logg bör analyseras regelbundet tillsammans med SSRC för att dra lärdom och minska risken för eventuella fördröjningar.

Uppsala 2015-09-30
Patrik Kullman

Handläggare
Patrik Kullman

Datum
2015-09-30

Diarienummer

Intern kontroll Insatsrapporter

Kontrollmoment

Kontrollera insatsrapporter gjorda 2014 och se om det finns rapporter som blivit felaktigt behandlade eller om det saknas insatsrapporter. Kontrollera användarvänligheten genom intervjuer med användare.

Metod

Analys, stickprov och intervjuer.

Bakgrund

Insatsrapporteringen sker idag i verksamhetssystemet Core. Det finns interna anvisningar om att rapportägare¹ till insatsrapporten ska färdigställa och spara rapporten komplett inom fyra dagar. Räddningsledaren är ansvarig för att rapporten skapas och görs komplett.

Iakttagelse/resultat

Det totala antalet insatsrapporter i Core för 2014 är 2385 st. Utav dessa finns det 17 rapporter som inte är kompletta. Vid kontroll av dom ofullständiga rapporterna varierar graden av ifyllnad, från helt ofullständiga (vanligast) till delvis ifyllda. Av dessa 17 har 3 skett i kommun utanför Uppsala brandförsvaret (Norrälje och Knivsta) och då ansvarar normalt ansvarig räddningstjänst för den fullständiga rapporten.

Vid intervjuer med användare uppges återkommande problem med verksamhetssystemet, vilket emellanåt har gjort det omständigt att få rapporterna kompletta. I vissa fall har rapporten inte startats upp korrekt, och därför har möjligheten att fylla i rapporten direkt inte funnits och sedan har det helt enkelt glömts bort. Ibland uppstår en otydlighet mellan ansvariga befäl om vem som ska skriva insatsrapporten och det har på så sätt "trillat mellan stolarna".

Felaktighet i rapporter förekommer, dels i positionering och även andra felaktigheter. En del av dessa kan direkt härledas till problem i verksamhetssystemet medan andra beror på slarv eller att ifyllaren inte uppmärksammat felaktig automatgenererad information.

Det kan inte uteslutas att det saknas insatsrapporter, men det finns inte säkerställd information om detta.

---

¹ Är normalt den som varit räddningsledare, och högsta larmade befäl.

Slutsats

14 ofullständiga rapporter utav totalt 2385 rapporter måste anses som en allvarlig brist trots att det bara är drygt 0,5 %.

Ansvar för att rapporten fylls i är tydligt och samtliga intervjuade förstår både riktlinjer och allvaret i bristen av ofullständiga rapporter. Detta är inte nytt problem utan är enligt min bedömning en kulturfråga, där det finns en tillåtande atmosfär för brister som detta. Med vissa undantag är det ofta samma personer som förekommer med dessa brister och det finns exempel i samtliga befälsnivåer. Just det senaste ses som det allvarligaste eftersom ansvaret för uppföljningen av detta bör följa en rolllogik för den operativa driften. Om det genom högre befäl accepteras slarv genom ”dåliga exempel” försvagas möjligheten för åtgärder på alla nivåer.

Att verksamhetssystemet Core har brister som förstärker problemet, eller i alla fall inte underlättar detta, ses också som en brist och upphandling av ett mer anpassat verksamhetsystem pågår idag.

Förslag till åtgärd:

Systematisera uppföljningen av insatsrapportens kvalitet och ifyllnad. Tydligare konsekvenser av brister och detta bör tas med i lönesamtalen och medarbetarsamtal eftersom efterlevnad av riktlinjer, policys och instruktioner är en grundförutsättning för anställningen.

150930 Patrik Kullman

Bilaga 4

Handläggare:
Solweig Wiktorsson

Datum:
2015-10-27

Diarienummer:

Uppföljning internkontrollplan 2014 för räddningsnämnden

Kontroll om det under 2014 tagits delegationsbeslut som inte rapporterats till nämnd

Enligt delegationsordning daterad den 4 januari å 2012 (gällande under år 2014)

Delegationsnummer

4.1.5 Behörighet att ta emot rekommenderat brev

Ingen skriftlig delegation finns

Metod: Empirisk.

4.2.1 Tillsvidareanställning

Ej anmälts till nämnd. Sista anmälan finns i juni 2014.

Metod: Genomgång protokoll

4.2.8 och **4.2.9** Arbetstid

Protokoll från Samverkan/MBL ej anmälda i nämnd.

Metod: Genomgång protokoll.

4.3.4

Teckna/säga upp avtal

Av 40 stycken diariesförda avtal har 36 anmälts skriftligt till nämnd, två muntligt och två direktupphandlingar som inte finns med i nämndens anmälningar.

Metod: Avtal i diariesförda som avtal i DokÄ jämfört med anmält i protokoll.

4.3.7

Resor utom nordn (inklusive syfte och återkoppling på resan)

Resor har skett utan anmälan, syfte och återkoppling.

Metod: Empirisk

Listor från rapportsystem Core redovisas varje månad vilka visar på de aktiviteter som genomförts under perioden. Brist avseende återkoppling på utfallet (domar) av de förelägganden som skickas har påpekats.

Räddningsavdelningen redovisar månatligen insatsstatistik som anmäles i nämnden.

Bilaga 5

Handläggare:
Göran Carlsson

Datum:
2015-10-28

Intern kontroll av efterlevnad av delegationsordningen

Urval/metod

Kontroll av att det finns fungerande och ändamålsenliga delegationsordningar. Kontroll om befintliga delegationsordningar följs. Kontrollen sträcker sig mellan januari till september 2015. intervju med två ansvariga för räddningsavdelningen kontroll av tio räddningsledare.

Iakttagelser/resultat

Vid intervjuer av de ansvariga på räddningsavdelningen uppgav de att delegationer för räddningsledare sker efter en framtagen mall vad delegaterna ska kunna innan delegation utfärdas av brandchefen, ingen delegation framförs till brandchefen innan samtliga punkter i mallen är avklarade.

Granskning att räddningsnämndens delegationsordning följs har kontrollerats genom stickprovskontroll av 14 tillsynsprotokoll fördelade på 8 handläggare.

Följande protokoll har granskats

Objektnummer	Handläggare
3264	FN
692	JT
453	JS
1172	UF
1853	NC
15	JG
3240	KA
4126	BF
2667	NC
2168	JS
471	JG
2316	JS
74	JG
720	PS

Kommentar

Vid genomgång av protokollen konstaterades att samtliga handläggare hade den delegationen som krävdes för att utfärda

Då dokumentet arbetsordning saknas går det inte att fullt ut garantera att gällande delegations följs helt ut

Göran Carlsson

Bilaga 6

Handläggare:
Mikael Lundkvist

Datum:
2015-10-13

Diarienummer:

Anders Ahlström

Kontroll löneutbetalningar till RiB-anställda under 2014 och se om det finns felaktiga utbetalda löner. Kontrollera så det finns kompletta underlag.

Urval/metod, löneutbetalningar RiB-anställda.

Intervju med enhetschef. Kontroll av 10 tjänstgöringsrapporter för november 2014 från anställda tillhörande olika brandstationer.

Iakttagelse/resultat

Vid intervju framkom att det finns en risk för felaktigheter på grund av den manuella hanteringen. Tjänstgöringsrapporter på papper skrivs idag av varje anställd deltidsbrandman och atteras sedan av stationschef och enhetschef. Dessa skickas sedan till lönservice för registrering i lönesystemet. Om hanteringen kunde göras digitalt skulle det antagligen minska risken för felaktigheter.

Alla kontrollerade utbetalningar i lönesystemet stämde med tjänstgöringsrapporterna. Tjänstgöringsrapporterna var attesterade av behörig person.

Från följande 10 stationer kontrollerades en anställds tjänstgöringsrapport för november mot faktisk utbetalning i lönesystemet:

Station	Beredskap dygn		Beredskap timme		Lätthelgstillägg		Fast bilers dygn		Befälstillägg dygn		Larm timmar		Övning timmar		Stationstjänst tim		Bilers km	
	Underlag	Utbetalt	Underlag	Utbetalt	Underlag	Utbetalt	Underlag	Utbetalt	Underlag	Utbetalt	Underlag	Utbetalt	Underlag	Utbetalt	Underlag	Utbetalt	Underlag	Utbetalt
Skyttorp	5,5	5,5	28	28			5,5	5,5										
Knutby	5	5					5	5	5	5			4	4				
Almunge	6,5	6,5			1	1	6,5	6,5	6,5	6,5	6	6	6	6				
Storvreta	6	6			1	1	6	6					2	2				
Järlåsa	4,5	4,5					4,5	4,5					7	7				
Björklinge	8	8					8	8	8	8	10	10	8	8			60	60
Östhammar	9	9					9	9			8	8	2,5	2,5				
Öregrund	8	8	36	36			8	8	7	7			9	9	2	2		
Österbybruk	7	7					7	7			6	6	5	5				
Alunda	7	7					7	7			16	16	6	6				

Mikael Lundkvist
Ekonomichef

Bilaga 7

Handläggare:
Mikael Lundkvist

Datum:
2015-08-07

Diarienummer:

Anders Ahlström

Kontroll om chef kan attestera behörigheter för sin personal "över sin egen behörighet" eller behörigheter på andra avdelningar.

Urval/metod, behörigheter i lönesystemet Heroma.

Kontroll av hur attestering av behörigheter till lönesystem Heroma fungerar. Vid beställning av behörigheten "Chef2" i behörighetssystemet Iris kontrollerades om ärendet gick till rätt chef för attest.

Följande sex ansvarsnummer granskades:

Ansvarsnummer	Överordnad chef	Attest i Iris gick till
239401	Anders Ahlström	Anders Ahlström
239404	Anders Ahlström	Anders Ahlström
239443	Anders Fridborg	Anders Fridborg
239457	Anders Fridborg	Anders Fridborg
239450	Anders Fridborg	Anders Fridborg
239459	Patrik Kullman	Patrik Kullman

Resultat

Vid beställning av behörighet "Chef2" gick alla beställningar till rätt chef för attest/godkännande av behörigheten.

Urval/metod, behörigheter i ekonomisystemet Agresso.

Kontroll av hur attestering av behörigheterna "sakgranskare (av leverantörsfakturor)" och "beslutsattest (av leverantörsfakturor)" till ekonomisystemet Agresso fungerar. Intervju med economicenter och kontroll av rutinen på kommunens interna webbsida Insidan.

Resultat

På insidan finns ett formulär där ansvarig ekonom ska begära förändringar av sakgranskare och beslutsattest för ansvarsnummer i ekonomisystemet Agresso, inget

hindrar dock att vem som helst som kommer åt insidan begär förändringar. Man ska i formuläret ange vem man är som begär förändringen men det finns ingen identitetskontroll utan det är endast ”fria” textfält. Formuläret skickas sedan till ekonomicenter för registrering i Agresso.

Enligt ekonomicenter genomför de endast förändringen om ansvarig ekonom på förvaltningen har begärt förändringen. Någon kontroll om det verkligen är ansvarig ekonom som begärt förändringen görs normalt dock inte. Någon egentlig attest av förändringar av behörigheterna sakgranskare och beslutsattest sker därmed inte. Enligt ekonomicenter ska Agresso uppdateras till en nyare version och eventuellt finns det i den versionen en funktion som kan hantera behörighetsförändringar i ett attestflöde.

Mikael Lundkvist
Ekonomichef

